

עם הקובץ

תחת שלש רגזה ארץ... (משלי ל', כ"א)

"על מה אבדה הארץ" נשאלו בשעתו חכמים ונבונים, ולא מצאו מענה. על מה "רוגזת ארץ" שואלים אנו עצמנו כיום, ומחפשים תשובה. הן מלאו ארבעים שנה של המדינה ועדיין לא ניתן לומר "ותשקוט הארץ". להיפך, עדים אנו, בשנה זאת, להתפרצות השנאה ביתר שאת. התגייסות טוטלית, של עם הניכר היושב בקרבנו, לפעולות תקלה, רצח והרס, מאיימים למלא את הארץ בתוהו ובוהו, ולהחריב את אשר נבנה בעמל כפיים ובמסירות אין קץ.

ואנו תוהים, מהיכן יונקת ההתפרצות הזאת את ההעזה והחוצפה להרים ראש נגד שלטון ישראל? מיהו המפרנס האידיאולוגי של ההתקוממות, הנותן להם עוז ובטחון כי יצליחו להטביע בדם ואש את תקוות ישראל? איך מעיזים לכנות אותנו ככובשים, כגזענים, שבאים לרשת ארצות לא להם, בעוד כל רגב אדמה, כל סלע, וכל הר וגבעה, מלאים וספוגים זכרונות מימי קדם, אותם הימים בהם מילאו מאות רבבות עמנו את הארץ הזאת, ובה יצרו את אוצרות הרוח, המפרנסים עד היום ומפריים את המחשבה האנושית הכלל-עולמית?

איך אפשר להתעלם מזכותנו על ירושלים עיר הקודש והמקדש? הניתן להכחיש כי בראש הר המוריה עמד בית המקדש, אשר המון חוגגים מכל פינות הארץ מילאו אותו בעלי לרגל שלש פעמים בשנה? והאם לא בכל חפירה ארכיאולוגית מתגלות חורבות בתי כנסת ובתי מדרש בכל פינות הארץ? האם כל זה איננו מעיד כמאה עדים, כי שבים אנו אל נחלתנו-מולדתנו? שמא תאמרו – זוהי התקוממות של אנשים ממורמרים העומדים על נפשם, מחשש כי תשלל מהם אפשרות קיומם. אך הן- מאז התחילה ההתישבות היהודית בארץ, לא פגענו ואף לא רצינו לפגוע, ביושב הארץ. חיי הרווחה שבאו לארץ עם ההתישבות היהודית, האמצעים הכספיים המרובים אשר זרמו לארץ מנדיבי לב יהודיים, אשר סייעו לפתח את הארץ באמצעים החדשים של התקופה האחרונה, עזרו לא במעט לפתח את היישוב הערבי, בד בבד עם היישוב היהודי. מצב התברואה הגיע לרמה גבוהה, הריבוי הטבעי של האוכלוסיה הערבית הוא מהגדולים שבארצות הסביבה, המצב הכלכלי משופר, ומוסדות ההשכלה לשלביהם פתוחים לרווחה לכל אדם במדינה ללא הבדל גזע ולשון.

מה איפוא הסיבה לשנאה, לאיבה הבלתי מתפשרת לקיום העם בארץ מולדתו? נשתמש בתשובה בלשונו של החכם מכל אדם, כי יש כאן הצטרפות כמה גורמים יחד – "תחת שלש רגזה ארץ"...

כיון שנברא הברזל התחילו האילנות מרתחין.
א"ל מה לכם מרתחין! עץ מכס אל יכנס בי! (ב"ר ה)

אם נסקור את סדר השתלשלות המאורעות נמצא כי **אנחנו** במו ידינו, עזרנו להתפתחות הדברים כפי שהם כיום, וכי אותה תדמית שמדביקים לנו שונאינו, אינה אלא זו **שיצרנו לעצמנו**, במו ידינו.

כי **נבהלנו מנצחוננו!** כי זה בא אלינו במפתיע, ולא השכלנו לנצל את האפשרויות שנפתחו לפנינו בחסד ה' עלינו. במלחמת ששת הימים, הגענו לגבולות שהותו בתורה בפרשת "מסעי". והיה זה לא בתכנון שלנו ולא בהתכוונות שלנו. לא אנחנו יזמנו מלחמה, ולא אנחנו רצינו מלחמה. הן שלחנו שלוחים ושידרו שדרים לשליט שבעבר הירדן המזרחי, שאם לא יפגע בנו, שלום יהיה לו. אך הוא נתפתה למזימה כי הנה הגיעה שעת הכושר להביסנו. ומשלא הצליח, ואנחנו שבנו לעיר קדשנו וזכינו לחבק האבנים הדובבות כל כך הרבה ללב היהודי, ומשדרכו שוב רגלינו במקומות בהם עמדה עריסת מלכות ישראל בימי קדם – חברון, שכם ושומרון, דמינו כי הנה הגענו אל המנוחה ואל הנחלה. ולא הבינונו כי שעת כושר היא **לקרא קריאה גדולה לקיבוץ נדחי ישראל** על גלויותיהם השונות לבא לארץ, לבנות ולהבנות בה; כי אם לא ננצל את השעה, אם לא נמלא החלל הריק באוכלוסיה יהודית, שוב יתאושש האויב והמשימה תהיה קשה שבעתיים.

אמנם קמה התעוררות, וזה בעיקר בציבור שומר מצוות ויודע תורה, שהמקומות שהשתחררו קראו להם, לעזוב מקומות מגוריהם המתוקנים והנוחים, ולהקים יישובים בחבל ארץ זה, שנמנע מלפני כן לרגל יהודי לעבור שם. ואכן כיום הזה מפוזרת התנחלות זו מעבר למה שנקרא יהקו הירוק, למרות הקשיים והספיקות אשר ליוו את דרכם החלוצית הזאת, ומהוים משבצת נפלאה יהודית בתוך אוכלוסיה עוינת. אך בזה לא היה די.

והנה כאן התרחש דבר מוזר. במקום לעודד התופעה המופלאה, ולהתעודד ממנה, עורר הדבר התפרצות זעם דוקא בקרב אלה שנמנו בשעתם על המחנה החלוצי. אם **מקנאה**, שבאה מהרגשה ששוב נבקה הרוח בציבור החילוני, ושוב אין בהם הכוח לפעולות חלוציות ואם **מפחד** שמא ישפיע הדבר על הצעירים, אשר שינו להם השכם ושנן כי שומרי תורה מחזיקים בנושנות אשר עבר זמנם, ובעוד עשור אחד או שנים ייעלמו מן האופק; והנה הם רואים לפנים ציבור דתי צעיר חי ותוסס, יודע אשר לפניו, מלא מרץ ומוכן לכל משימה; וחשש התגנב בלבם, כי שקר נחלו והנחילו לבניהם, וכי דוקא **הציבור התורתי** יתן את הצביון למדינת ישראל בעתיד הקרוב והרחוק.

והנה התארגן מחנה אומרי "לאו"; קמה מקהלה של שדרנים, חורזי חרוזים, מנוערים מכל אידיאלים, מנוכרים לרעיון תחיית עם ישראל בארצו, אשר השתלטו על כלי התקשורת, העתונות הזולה, הכתיבה הרעשנית, אשר בזה לכל דבר שברוח, והתחילו צועקים בכל פה ובכל הזדמנות "די לכיבוש", די לגזענות, פשיסטים עליך ישראל! כי, כביכול, עם ישראל מגמתו לדכא את בני המיעוטים, כי הם הם הנם אדוני הארץ, וכי לא בזכות אנו באים להתנחל בארץ הזאת; כי אשיף, הארגון הטורריסטי הרצחני, נלחם "מלחמת מצוה", כי הוא הצודק ועם ישראל – הרשע!

ופוליטיקאים, אשר צריכים היו להסביר לעם בתפוצות, ולאומות העולם את האמת, כי ידנו פשוטה לשלום, גם **טרם** קום המדינה, גם **עם קיומה**, כי רק זכותנו אנו באים לממש, כי אין מגמתנו לנשל מישהו, כי אנו מוכנים להתחלק עם אחרים בכל הטוב, שכן זכות אזרח לכל אשר גר בארץ הזאת. ואנשי הרוח, אנשי הספר, ובעלי ההתשפעה, אשר היו צריכים להרגיש חובת השעה לצאת לאחינו אשר בגולה ולקרוא הקריאה הגדולה, כי די לשבת על אדמת ניכר, כי ארץ ישראל קוראה להם, כי הארץ פתוחה לפניהם, כי אין שום מעצור לעלות ולהתנחל - - במקום זאת החלו מפתחים **דמיונות שוא ומקסם כזב**, כי ניתן להשיג שלום במחיר "נסיגה קטנה" וכי ההתיישבות הזאת "מעבר לקו" רק מפריעה מלהשיג השלום המיוחל; ולאומות העולם פונים ב"השתדלות" כי יואילו להיות ה"שושבינים" לעזור לנו ל"הפטר" מהשטחים... ולא חלים ולא מרגישים, כי כל נסיגה מזמינה נסיגה נוספת, עד אשר לא יהא ח"ו לאן ליסוג. ואין רוצים לזכור, כי גם כשהיינו בגבולות המקוצצים, לא אבו דבר אלינו לשלום, כי כקוץ מונד אנו בעיניהם, גוף זר שאחת דתו לעבור מן העולם; ולא ירצו להבין כי הדחליל הדמוגרפי לא ירפה מאתנו, גם אם נסכים להתקפל ולהצטמצם, והתשובה האמיתית היא, קיבוץ נדחי ישראל לארצנו. וזה ניתן להשיג, אם רק נרתם למטרה הזאת, ונפעל למענה בכל כוחנו ואוננו.

מה פלא, איפוא, שה"מסר" נקלט ועורר פעולה נמרצת באירגוני החבלה השונים ובקרב האוכלוסיה של בני הניכר אשר בארץ. אם קיימת "הודאת בעל דין", האומרת כי ליסטים **אנחנו**, כובשי ארצות זרות, כמקולקלים שבהם, למה לא ייאחזו בזה? ואם רואים הם את היישוב היהודי בארץ והוא מפולג ומפורד, ואם ישנם כאלה החוגגים את "יום ירושלים" – עיר שחוברה לה יחדו, מפגינים כנגדם קבוצות יהודים הצועקים "די לכיבוש", למה לא יחשבו כי אכן שעת כושר היא להנחית מכת מוות על המדינה ועל העם שבתוכה.

וסוף סוף נקלטה גם הקריאה שהושמעה השכם והערב באזני אומות העולם, כי להם משפט ההכרעה, וכאשר יפסקו הם כן יקום. אמנם היו בהם שהיססו מתחילה, והיתה זו בראש וראשונה מדינת ארצות הברית, אולי לא כל כך מחיבת ישראל, כי מהחשש שזה יתן דריסת רגל למעצמה האחרת שמתחרה בה על ההשפעה בעולם - - - אך בסופו של דבר "השתכנעה", שכן

לא יאה להיראות בעיני העולם כולו כמסרבים להזמנה של מדינה המוכנה למסור לידם את גורלה - - -

והרי זה ממש כמשל חז"ל על האילנות שרתתו בבריאת הברזל. כי אכן כך הוא: אלמלא היו האילנות תורמים חלקם, כי אז לא היה הברזל הופך לגרזן, שמאיים על קיומם הם... אלמלא קולות העידוד מבין המחנה שלנו, והפקפוקים שבקרבו על צדקת דרכנו, היו גם אחרים מקבלים את העובדא ההיסטורית כי אכן שבנו לארצנו "ארץ ציון וירושלים".

"ה' עוז לעמו יתן" – אין עוז אלא תורה (שהשי"ר ב', י)

רש"י ז"ל שהעמיד בראש פירושו על התורה את המאמר של ר' יצחק בדבר התשובה, שיש לענות על ההאשמה כי "ליסטים אתם", לא כיון לומר, שזו התשובה עלינו לענות לאומות העולם. לא הם קיבלו את התורה, לא הם לומדים אותה, ולא הם אשר צריכים להשתכנע. התורה מדברת אלינו, כי נהיה אנחנו משוכנעים בצדקתנו, כי אז לא נהיה נבוכים בארץ, כי אז נהיה מאוחדים, כי אז גם נדע את אשר עלינו לעשות, ואז נעשה וגם נצליח.

אכן לשם כך יש לקרא בתורה, לדעת כי היא מקור חיינו, כי שבנו לארץ ישראל מחייב לבנות את המדינה אשר זכינו בה על אדני התורה, ואז גם תוצדק היא אחזותנו בארץ הזאת בצדק ובמשפט.

בקולי קולות, באותות ובמופתים, בכל מה שהתרחש ומתרחש בארץ הזאת רועם עלינו קול אלוקים מן השמים "כי לא ככל הגויים בית ישראל", כי לא בטשטוש עצמיותנו, בהתנכרות לייעודנו ומהותנו תתכונן מדינת ישראל. הבה ניענה לקריאה, וראו כל עמי הארץ כי שם שמים נקרא עלינו, יראו וייראו!

"תחת שלש רגזה ארץ". הנה נמנה אותם אחד לאחד:

האחד, כי נדע כי אך דמיון הוא כי ע"י ויתורים נשיג את השלום.

השני, – כי נשמר ונזהר מלעשות "אויבנו פלילים", כי בנו הדבר תלוי.

השלישי – כי עזיבת התורה היא מקור חולשתנו.

ברכת השלום בידינו היא: "ה' עוז לעמו יתן", ואין עוז אלא תורה, ועל ידי זה ורק על ידי זה – "ה' יברך את עמו בשלום", שלום אמת, שלום צדק, שלום עולמים!

העורך

כימי "בין המצרים", תשמ"ח

למרנן ורבנן

קובץ ה' של "ברקאי" מופיע עם התחדשותה של שנת ה'תשמ"ט וזוהי הזדמנות טובה לשלוח למרנן ורבנן בכל אתר ואתר, בארץ ובתפוצות, דברי ברכה ואחולים: יהי רצון שתהא השנה החדשה שנת שלום ואחווה, בטחון וחזק רוחני לכל בית ישראל ויהי רצון שיצליחו כבי ידינו הרבנים שליט"א היושבים על מדין וראשי הישיבות המרביצים תורה לעדרים בעבודתם הקדושה.

שנת תשמ"ט נראית כשנה שבה תבואנה לכלל הכרעות הרבה מהשאלות המדיניות והרוחניות של עם ישראל ומדינת ישראל. על מדינת ישראל בה ייאמר ועל דמותנו כחברה ישראלית דתית-רוחנית בה ידובר; דברים חשובים יתרחשו בזירה הבין-לאומית, במערכת הבחירות לכנסת בארץ, בדעת הקהל העולמית והישראלית. ממילא, צריכה היהדות הדתית הלאומית בכל רחבי העולם היהודי ובראשה אנשי הדת והרוח הנאמנה - לעמוד על המשמר. אנו זקוקים להיות עירנים וחושבים גם לטווח ארוך.

אמנם, קבצי "ברקאי" מוקדשים כל כולם לדברי הלכה ומחשבת קודש. ב"ה שהצליח העורך הגר"ש ישראלי שליט"א שידיו - וידיו בלבד - בכל מעשי הבטאון הזה, לרכז צבור ניכר של תלמידי חכמים גדולים מכל רחבי העולם היהודי הדנים בעומקה של הלכה ומעלים את הגיגיהם מעל עמודי הקבצים האלה. תשואות חן חן להרב העורך ולכל המשתתפים הנכבדים בקבצים אלה. המרכז העולמי של המזרחי הפועל המזרחי מעריך, כי "ברקאי" מקרין אור רב על מסילותיה של היהדות הדתית העולמית, אם במישרין ואם בעקיפין; המסר הצבורי השופע מכללא מתוך כל המתפרסם ב"ברקאי" הוא: אנו צריכים להטיף להמוני היהודים הדתיים בכל מקום שהם לבל יזניחו, חלילה וחס, את ענין התארגנותם העצמאית והתלכדותם לכוח צבורי, שרק ממנו יכולה להגיע בעזרת ה' תושיה בעת המאבקים עם מהרסים ומחריבים המנסים כל פעם מחדש לקעקע את חומות היהדות הנאמנה.

בשנה שעברה התנהלה כל הזמן המערכה הקשה שלנו עם גורמים ריפורמיים וקונסרבטיביים. במידת מה הצלחנו לצמצם את המערכה הזו במסגרת התנועה הציונית. אולם עלינו להיות מוכנים ולמיחש מיבעי שמה שתעורר המערכה מחדש. ברור הדבר כי **במדינת ישראל** לא ייפסקו הנסיונות הבלתי נלאים להכניס את הריפורמה אפילו דרך סדקים.

נסיבות הזמן חייבות לגרום לכך שהיהדות הנאמנה תהא מאורגנת יותר, מלוכדת יותר ולפחות - מתואמת יותר. יצר הפילוגים עושה שמות והרעה החולה היא שעדיין ישנם הרבה יהודים דתיים המוצאים לעצמם מקום בתנועות חילוניות. לכל אלה יש לשים קץ!

והנה אנו מתכוננים לכנס אי"ה בירושלים בקיץ הבא וועידה עולמית של המזרחי-הפועל המזרחי, וקוראים אנו לחברינו וידידינו הרבנים שליטי"א לתת לנו יד תומכת להתכנסות העולמית הזו. נרימה יחדיו על נס את הנאמנות לתורה ולציון, לאחדות העם ולאהבת ישראל.

משה קרונה

יו"ר המרכז העולמי של
המזרחי-הפועל המזרחי